

Jak přežijí zimu naše masožravky?

Zima je na Valašsku zpravidla dlouhá a se závěsemi sněhu. My se můžeme schovat a sedět pěkně v teple doma. Také většina zvířat si najde úkryt a většinu zimy „prospí“.

Co ale mají dělat rostliny, které se nemůžou pohybovat a musí přežít celou zimu na stejném místě? Některé rostliny přežijí zimu v podobě semen, jiné mají ukrytou hlízu nebo oddenek v teple pod zemí. Některé na to jdou ještě jinak. Zajímavý způsob se vyvinul u masožravých rostlin rosnatek.

Při slově masožravá rostlina se každému hned vybaví slavný film: Adéla ještě nevečeřela, kde obrovský masožravý květ požívá

nebohé návštěvníky. Filmové zpracování je poutavé, ale skutečnost je trochu jiná. Masožravé rostliny jsou drobné a hodně vzácné a svoji kořist – malý hmyz velikosti komára – lapají přeměněnými listy.

Na Valašsku roste z masožravých rostlin už jen rosnatka okrouhlolistá. Přežila na několika rašeliništích v okolí Prostřední a Horní Bečvy. A jak přežívá zimu? Vytvoří si přezimovací pupen. Tento útvar vypadá jako malé zelené klubíčko a je tvořen listy, které na zimu zastavily svůj růst. V celé kráse se opět rozvinou až na jaře.

Rosnatka udivuje už po staletí svým neobvyklým vzhledem. Její listy jsou pokryté dlouhými chlupy s lepkavou kapičkou na vrcholu.

Lepkáva tekutina se ve světle leskne jako kapky rosy, čemuž vděčí rostlina za své jméno – lidově rosička. Vychvalovala se zvláště ve středověku a připiso-

vala se jí moc prodloužit lidský život až do 100 let. Z rosičky se destilovala proslavená „zlatá voda“ (Goldwasser), která měla léčit všechny nemoci. Poněvadž to byl velmi chutný likér, rozšířilo se jeho jméno téměř po celé Evropě (původní název rosoglio byl

u nás počestěn na rosolka).

Dnes se sbírat nesmí, protože je velmi vzácná. Zmizela z valašské krajiny spolu s většinou odvodněných rašelinných luk a rašelinišť, které byly jejím domovem. Vinu nese ale také přímý sběr rostlin. Celá řada druhů, u kterých se zjistilo, že mají léčivé účinky, na tuto svoji přednost doplatila buď vyhubením, nebo drastickým úbytkem.

Přestože rosnatku teď v zimě neuvidíme, protože „spí“ v podobě zimního pupenu, můžeme obdivovat láčkovky, saracénie, mucholapky a další masožravé rostliny ze všech koutů světa na výstavě Masožravky – zelení dravci mezi rostlinami. Výstava probíhá od 19. ledna do 3. března 2013 v muzeu ve Valašském Meziříčí – v zámku Kinských.

Jana Tkáčiková, botanik, Muzeum regionu Valašsko, Valašské Meziříčí.